

Μνήμη του Αγίου Ιωάννου της Κλιμάκος - Του Ζιμπάμπουε Σεραφείμ Κυκκώτη

/ [Γνώμες](#)

11-4-2021 Δ' Κυριακή των Νηστειών

• Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε Σεραφείμ Κυκκώτη

Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος έζησε κατά τα έτη 525 - 600. Για εξήντα σχεδόν χρόνια έζησε στην έρημο της Αιγύπτου, γύρω από το Μοναστήρι της αγίας Αικατερίνης στο Σινά, το οποίο μάλιστα στα τέλη του 6ου αιώνα υπηρέτησε και ως Ηγούμενος. Αυτό όμως που έκανε περισσότερο γνωστό τον άγιο Ιωάννη στον χριστιανικό κόσμο είναι το αξιόλογο ασκητικό βιβλίο του με τον τίτλο «Κλίμαξ του Παραδείσου», από το οποίο πήρε και το επώνυμο του ο άγιος.

Το βιβλίο αυτό αποτελείται από δύο επί μέρους θέματα. Το πρώτο μέρος τονίζονται τα ιδεώδη χαρακτηριστικά που πρέπει να κοσμοούν ένα ποιμένα και διδάσκαλο της Εκκλησίας.

Το δεύτερο μέρος αποτελεί περιγραφή του τρόπου της πνευματικής ασκήσεως. Το μέρος αυτό αποτελείται από 30 κεφάλαια, όσα και τα στάδια που πρέπει ν' ακολουθήσει ο χριστιανός στη ζωή του για να τελειωθεί στην χριστιανική ζωή, να φθάσει δηλαδή με την βοήθεια του Θεού και τον τρόπο της ζωής του στην εν Χριστώ σωτηρία.

Τον τίτλο της «Κλίμακος» (σκάλας) που έδωσε ο άγιος Ιωάννης ως τίτλο στο έργο του την πήρε από το γνωστό όραμα του Ιακώβ (Γένεσις 28, 12) μετά την φυγή του από το σπίτι του, όταν ξεγέλασε με τη καθοδήγηση της μητέρας του τον αδελφό του Ησαΐ και τον πατέρα του Ισαάκ να πάρει την ευλογία για τα πρωτοτόκια για ένα πιάτο φακές.

Την παρουσίαση του έργου του σε 30 κεφάλαια που αναφέρονται στα τριάντα στάδια της πνευματικής ασκήσεως τα καθόρισε με βάση την ηλικία του Ιησού Χριστού όταν άρχισε επίσημα το δημόσιο κήρυγμα και το απολυτρωτικό του έργο. Τα στάδια αυτά αποτελούν μια πνευματική ανάβαση όπως ανεβαίνουμε σε μια κλίμακα (σκάλα) από κάτω προς τα πάνω, από τα χαμηλά στα υψηλά, από τα εύκολα στα δύσκολα, έτσι ώστε η επιτυχής βίωση του κάθε σταδίου να αποτελεί προϋπόθεση για την μεταβίβαση μας στο επόμενο.

Στο πρώτο στάδιο γίνεται αναφορά στο χαρακτήρα της μοναχικής ζωής με βασικό χαρακτηριστικό την αναχώρηση εκ του κόσμου. Αυτό περισσότερο σημαίνει αναχώρηση εκ του κακού και εκ του πονηρού του κόσμου («ουκ ερωτώ ίνα άρης αυτούς εκ του κόσμου αλλ' ίνα τηρήσεις αυτούς εκ του πονηρού. Εκ του κόσμου ουκ εισίν καθώς εγώ ουκ ειμί εκ του κόσμου», Ιωάννου 17: 15-16).

Σκοπός του χριστιανού, είτε βρίσκεται ανάμεσα στον κόσμο ή μακριά από τον κόσμο, είναι ν' αποβάλει το κοσμικό φρόνημα και ν' αποκτήσει νούν Χριστού, να σκέπτεται και να συμπεριφέρεται ως να είναι ο Χριστός. Πρέπει δηλαδή να είμαστε άνθρωποι της αγάπης, της δικαιοσύνης, της καλοσύνης και της φιλανθρωπίας, όπως στον ύψιστο βαθμό ήταν συνέχεια ο Ιησούς Χριστός.

Στα επόμενα στάδια γίνεται περιγραφή του αγώνος της ασκήσεως του χριστιανού ν' αυξάνει στη ζωή του τις αρετές και να περιορίζει τις κακίες. Μεταξύ άλλων, τονίζει την αξία της λύπης, της υπακοής, της μετάνοιας, της μνήμης θανάτου, της σιωπής, της νηστείας και της προσευχής. Στην κορυφή των αξιών, με βάση τη μαρτυρία του αποστόλου Παύλου, τοποθετεί τις αρετές της πίστεως, της αγάπης

και της ελπίδος.

Στο μέσο της πανδημίας του κορωνοϊού ο λόγος του Αγίου Ιωάννη του Κλίμακος στο σχετικό βιβλίο του γίνεται πολύ επίκαιρος και για την σημερινή κοινωνία, που χωρίς πίστη στο Θεό, μπορεί να φθάσουμε στην απόγνωση και στη θλίψη, που αν δεν αντιμετωπισθεί σωστά, μπορεί να γίνει κατάθλιψη, μια σύγχρονη ασθένεια, που ταλαιπωρεί όχι μόνο τον ασθενή, αλλά και την οικογένεια του και την τοπική κοινωνία.

Στην παράγραφο 61 του 26ου κεφαλαίου «περί διακρίσεως» ο άγιος Ιωάννης, παρατηρεί ότι στη καθημερινή ζωή του ανθρώπου «υπάρχει απόγνωση που οφείλεται στο πλήθος των αμαρτιών και στο βάρος της συνειδήσεως και στην αφόρητη λύπη, διότι γέμισε εξ ολοκλήρου η ψυχή από τραύματα και καταποντίσθηκε από το βάρος τους στο βυθό της απογνώσεως. Και υπάρχει κι άλλο είδος απογνώσεως που μας συμβαίνει από υπερηφάνεια και οίηση (έπαρση), διότι θεωρούμε ότι ο εαυτός μας δεν άξιζε να πάθει μια τέτοια πτώση (όταν κάποιος επιθυμεί πράγματα που δεν μπορεί να πετύχει ή που δεν κάνει τίποτα για να πετύχει αυτά που θέλει ή που τα θέλει από έπαρση για να τονώσει τον εγωισμό του και στην αποτυχία του απογοητεύεται).

Στην πρώτη περίπτωση ο άνθρωπος παραδίδεται στην αδιαφορία, ενώ στη δεύτερη συνεχίζει με απόγνωση και τρόπο επιζήμιο τους αγώνες του (χωρίς ορθό προσανατολισμό, βασανίζοντας και βασανιζόμενος). Θεραπεία της πρώτης μορφής απογνώσεως είναι η εγκράτεια και η ευελπιστία, της δεύτερης μορφής η ταπείνωση (η θυσία αυτού που θέλεις και δεν μπορείς κι η ταύτιση της ευτυχίας σου μ' αυτό που έχεις ή μ' αυτό που μπορείς να πετύχεις με βάση τις δυνατότητες σου και την βοήθεια του Θεού), σε συνδυασμό με την προσπάθεια μας να σταματήσουμε να κρίνουμε τους άλλους.

Το βιβλίο της «Κλίμακος» του αγίου Ιωάννου αποτελεί και για την εποχή μας μια συμβολή στην καλύτερη αντιμετώπιση των ανθρωπίνων προβλημάτων και μάλιστα του μεγάλου προβλήματος της πανδημίας του κορωνοϊού.

Πρώτιστα προσευχόμαστε όλοι μας η επιστημονική ιατρική κοινότητα και η Πολιτική μας Ηγεσία να συνεργασθούν και να βρουν τους καλύτερους τρόπους να προστατέψουν την δημόσια υγεία των Λαών και να προστατευθεί η Ανθρωπότητα με την κοινωνική αλληλεγγύη μεταξύ μας. Ταυτόχρονα με τη γενναιοδωρία της αγάπης μας να βρεθούμε δίπλα σε όσους αυτές τις δύσκολες ανθρώπινες στιγμές μπορούμε να τους βοηθήσουμε. Πρέπει πλέον να ζούμε ως να είμαστε μια μεγάλη οικογένεια αν θέλουμε να πάμε καλά, βοηθώντας και στηρίζοντας ο ένας τον άλλον.

Πρέπει να έχουμε ως παράδειγμα στη ζωή μας το πνεύμα της πρώτης χριστιανικής κοινότητας “του δε πλήθους των πιστευσάντων ήν η καρδιά και η ψυχή μία, και ουδέ εις τι των υπάρχόντων αυτώ έλεγεν ίδιον είναι, αλλ’ ήν αυτοίς άπαντα κοινά” (Πράξεις Αποστόλων 4, 32). Με αυτό το τρόπο δείχνουμε με το καλύτερο τρόπο και την αγάπη μας ανάμεσα μας γιατί όπως τονίζει ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος στην πρώτη του επιστολή “ο Θεός αγάπη εστί, και ο μένων εν τη αγάπη εν τω Θεώ μένει και ο Θεός εν αυτώ” (Α’ Ιωάννου 4,16).